

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1993

Vyhlásené: 1. 1. 1993

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 1.2021 do: 31.12.2021

Obsah dokumentu je právne záväzný.

13

ZÁKON

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 21. decembra 1992

o umeleckých fondoch

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

Právne postavenie a poslanie umeleckých fondov

§ 1

(1) Na podporu tvorivej literárnej, vedeckej a umeleckej činnosti sa zriaďujú tieto umelecké fondy:

- a) Literárny fond pre odbor tvorivej činnosti v oblasti slovesnej, divadla, filmu, rozhlasu, televízie a zábavného umenia s osobitným zreteľom na
 - 1. pôvodnú krásnu literatúru,
 - 2. vedeckú a odbornú literatúru,
 - 3. novinárstvo a novinársku fotografiu,
 - 4. prekladateľstvo,
 - 5. divadlo, rozhlas, film, televíziu a zábavné umenie;
- b) Hudobný fond pre odbor tvorivej činnosti v oblasti hudby s osobitným zreteľom na
 - 1. tvorivú oblasť vážnej hudby,
 - 2. populárnu hudbu,
 - 3. reprodukčných umelcov,
 - 4. hudobnú vedu a kritiku;
- c) Fond výtvarných umení pre odbor tvorivej činnosti v oblasti výtvarných umení s osobitným zreteľom na
 - 1. pôvodnú výtvarnú tvorbu,
 - 2. architektúru,
 - 3. umeleckú fotografiu,
 - 4. reštaurátorstvo,
 - 5. úžitkové umenie,
 - 6. výtvarnú teóriu a kritiku.

(2) Na účely podľa odseku 1 si umelecké fondy (ďalej len „fond“) môžu zriaďovať svojimi štatútmi sekcie.

(3) Fondy sú právnické osoby, ktoré sa podľa osobitných predpisov zapisujú do obchodného registra.¹⁾

(4) Sídлом fondov je Bratislava.

§ 2

(1) Fondy sú národnokultúrne verejnoprávne inštitúcie.

(2) Hlavným poslaním fondov je v súlade s národnokultúrnymi záujmami Slovenska cieľavedome a objektívne podporovať tvorivú literárnu, vedeckú a umeleckú činnosť.

(3) Fondy plnia svoje poslanie najmä

- a) utváraním materiálnych podmienok na vznik nových diel a umeleckých výkonov,
- b) poskytovaním štipendií, osobitne dlhodobých, tvorivých odmien, prestížnych cien, cestovných príspevkov, pôžičiek na podporu tvorivej činnosti a iných foriem podpôr,
- c) zriaďovaním organizácií kolektívnej správy podľa osobitného predpisu,^{2a)}
- d) zriaďovaním a spravovaním nadácií v súlade s osobitnými predpismi,²⁾
- e) zriaďovaním a využívaním ziskov právnických osôb a účelových zariadení (napríklad domovov).

(4) Podrobnosti o poslaní a úlohách jednotlivých fondov a spôsoby ich uskutočňovania určia ich štatúty, ktoré na návrhy rád fondov schvaľuje minister kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „minister kultúry“).

§ 3

Zdroje príjmov

(1) Finančným základom hospodárenia fondov sú príspevky príjemcov autorských odmien a odmien výkonných (reprodukčných) umelcov, príspevky za použitie voľných diel, príspevky používateľov diel a príspevky z odmien a náhrad výrobcov a dovozcov nenahratých nosičov zvukového a zvukovoobrazového záznamu a snímok a z odmien a náhrad požičiavateľov snímok, zvukových záznamov, snímok videogramov a snímok kinematografických diel.

(2) Popri príspevkoch podľa odseku 1 tvoria zdroje príjmov fondov výnosy z podnikania s vlastným majetkom, dary, dotácie, príspevky zo štátneho fondu kultúry Pro Slovakia, sponzorské príspevky, dedičstvo, ako aj príjmy z nadácií.

§ 4

Správa fondov a ich sekcií

(1) Fondy spravujú ich rady a výbory sekcií. Členovia výborov sekcií sú volení jednotlivými zaregistrovanými tvorivými združeniami a profesiovými organizáciami pôsobiacimi v príslušnej tvorivej oblasti na základe zásad a pravidiel obsiahnutých v štatútoch jednotlivých fondov. Platí zásada, že jeden člen tvorivého združenia a profesiovej organizácie môže byť zastupovaný vo fonde len prostredníctvom jedného združenia a jednej profesiovej organizácie.

(2) Najvyšším orgánom jednotlivých fondov sú rady utvorené z predstaviteľov výborov sekcií.

(3) Rady fondov a výbory ich sekcií si volia zo svojich členov predsedov a podpredsedov.

(4) Za výdavky, ktoré vznikli na základe výkonu funkcie v rade fondu a vo výbore sekcie, patrí príslušná náhrada podľa platných predpisov.

(5) Činnosť fondu riadi jeho riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva rada fondu.

(6) Zastupovanie fondov v právnych vzťahoch, spôsoby podpisovania, hlasovania, zodpovednosť, vnútorné vzťahy, kontrolu hospodárenia fondov a ďalšie podrobnosti o činnosti fondov upravujú ich štatúty.

DRUHÁ ČASŤ

Príspevky príjemcov autorských odmien a odmien výkonných (reprodukčných) umelcov fondom

§ 5

(1) Príjemcovia autorských odmien a odmien výkonných (reprodukčných) umelcov odvádzajú fondom s výnimkami uvedenými v odsekoch 2 a 3 príspevok vo výške 2 % z ich hrubých príjmov.

(2) Dedičia autorských práv, ak dosiahnu ročný príjem z autorských odmien viac ako 1 660 eur, odvádzajú fondom príspevok vo výške 3 %, ak dosiahne tento ich príjem viac ako 3 319 eur ročne, odvádzajú príspevok vo výške 5 % celkových ročných hrubých príjmov.

(3) Príspevok podľa odseku 1 sa neodvádza z príjmov zo závislej činnosti.³⁾

§ 6

(1) Právnická osoba a fyzická osoba,⁴⁾ ktorá vypláca odmenu, zrazí príspevok podľa § 5 ods. 1 a v prípadoch podľa § 5 ods. 2 zrazí príspevok formou preddavku vo výške 2 %. Zrazené sumy vyúčtuje a odvedie za kalendárny mesiac vždy do 20. dňa nasledujúceho mesiaca príslušnému fondu.

(2) Príjemcovia autorských odmien, na ktorých odmeny sa vzťahuje ustanovenie § 5 o zvýšení príspevku, sú povinní poukázať príslušnému fondu rozdiel medzi príspevkom zaplateným formou preddavku záležkou a príspevkom, ktorý sú povinní uhradiť najneskôr do 31. januára nasledujúceho roku.

(3) Príspevky z odmien prijatých od občanov uhradí príjemca odmeny priamo fondu do 31. januára nasledujúceho roku.

§ 7

(1) Literárnemu fondu plynú príspevky z odmien za vytvorenie a použitie

- a) slovesných umeleckých diel s výnimkou s nimi spojených výtvarných diel (odsek 3) a hudobných diel bez textu [(odsek 2 písm. a)],
- b) slovesných odborných diel, slovesných vedeckých diel a počítačových programov,
- c) diel použitých žurnalisticky (príspevky do periodickej tlače, do rozhlasu a do televízie) vrátane novinárskej fotografie,
- d) umeleckých výkonov podaných pri uvedení slovesných umeleckých diel, umeleckých výkonov podaných pri uvedení hudobných diel s textom, divadelných diel, pri tvorbe filmových diel a diel určených na vysielanie rozhlasom alebo televíziou, s výnimkou výkonov podaných pri uvedení hudobných diel bez textu, ktoré sú spojené s filmovým dielom alebo s dielom určeným na vysielanie rozhlasom alebo televíziou [odsek 2 písm. b)].

(2) Hudobnému fondu plynú príspevky z odmien za vytvorenie a použitie

- a) hudobných diel bez textu a hudobnej zložky divadelných diel, filmových diel a umeleckých diel použitých v rozhlase a televízii,
- b) umeleckých výkonov podaných pri uvedení hudobných diel bez textu a hudobnej zložky divadelných diel, filmových diel a diel určených na vysielanie rozhlasom či televíziou.

(3) Fondu výtvarných umení patria príspevky z odmien za vytvorenie a použitie diel výtvarných umení vrátane architektonických a reštaurátorských diel, ako aj diel úžitkového umenia a fotografických diel, s výnimkou uvedenou v odseku 1 písm. c).

§ 8

Fondom uvedeným v § 1 patria príspevky z odmien autorov a výkonných (reprodukčných) umelcov, ktorí majú trvalé bydlisko v Slovenskej republike.

§ 9

Skutočnosti rozhodujúce pre vymernie príspevkov a pre ich oddelené vyúčtovanie podľa fondov, najmä základ pre výpočet príspevkov, a údaje, za aké dielo alebo umelecký výkon sa odmena vypláca, sú fondy oprávnené kontrolovať z účtovných záznamov a iných dokladov u subjektov vyplácajúcich odmeny. Tieto subjekty sú povinné predkladať fondom len celkové vyúčtovania príspevkov rozdelené podľa jednotlivých fondov.

TRETIA ČASŤ

Príspevky za použitie voľných literárnych, vedeckých a umeleckých diel a príspevky používateľov diel

PRVÝ DIEL

Príspevky za použitie voľných diel

§ 10

(1) Právnická osoba a fyzická osoba oprávnená na podnikateľskú činnosť podľa osobitných predpisov, ktorá používa literárne, vedecké alebo umelecké dielo, ktoré je z hľadiska autorského práva voľné,⁵⁾ je povinná za každé použitie diela odvieť príspevok.

(2) Príspevky za použitie voľných diel vyberajú fondy. Tieto príspevky môžu vyberať aj právnické osoby oprávnené na zastupovanie autorov vo výkone ich práv podľa zákona.

§ 11

(1) Za vydanie voľného literárneho, vedeckého alebo umeleckého diela vo forme neperiodickej publikácie odvádza vydavateľ alebo nakladateľ príspevok vo výške 2 % z príjmov za predaj diel.

(2) Vydavateľ alebo nakladateľ periodickej tlače odvádza za uverejnenie voľného diela uvedeného v odseku 1 príspevok vo výške 25 % spravidla poskytovanej obvyklej autorskej odmeny za zhodný spôsob použitia podobného diela, ktoré nie je voľné.

§ 12

(1) Za verejné uvedenie voľného divadelného diela vrátane jeho hudobnej a výtvarnej zložky, za vysielanie takýchto diel rozhlasom alebo televíziou, za uvádzanie vyrobených zvukových snímok týchto diel do predaja, ako aj za použitie voľného literárneho, vedeckého alebo umeleckého diela na výrobu filmu odvádza používateľ diela príspevok vo výške 25 % sumy, ktorú by bol povinný zaplatiť

ako obvyklú autorskú odmenu, keby dielo nebolo voľné.

(2) Za verejné prednesenie voľného literárneho diela odvádza používateľ diela príspevok vo výške 20 % obvyklej autorskej odmeny za také použitie, ktorú by bol povinný zaplatiť, keby dielo nebolo voľné.

(3) Príspevok za verejné uvedenie voľného diela podľa ustanovení odsekov 1 a 2 sa neodvádza, ak sa na produkciu nevyberá vstupné.

§ 13

Za verejné vystavenie voľného diela výtvarných umení vrátane fotografického diela odvádza používateľ diela príspevok vo výške 5 % obvyklej autorskej odmeny za takéto použitie, ktorú by bol povinný zaplatiť, keby dielo nebolo voľné.

§ 14

Za verejné nedivadelné uvádzanie voľných hudobných diel odvádza právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá má priznané výhradné oprávnenie udeľovať na takéto používanie diel povolenia a vyberať za to autorské odmeny, príspevok vo výške 2 % čistého výnosu autorských odmien za takéto uvádzanie dosiahnuté v kalendárnom roku za všetky verejné hudobné produkcie.

§ 15

Za rozhlasové vysielanie voľných literárnych a hudobných diel odvádza používateľ príspevok vo výške 0,14 % z koncesionárskych poplatkov ročne tak, že Literárny fond dostane 40 % a Hudobný fond 60 % tejto sumy.

§ 16

Za televízne vysielanie voľných literárnych diel, hudobných diel a diel výtvarných umení odvádza používateľ príspevok vo výške 0,1 % z koncesionárskych poplatkov tak, že Literárny fond dostane 50 %, Hudobný fond 35 % a Fond výtvarných umení 15 % z tejto sumy.

§ 17

Za predaj vyrobených voľných zvukových a zvukovoobrazových snímok nedivadelných diel odvádza ich výrobca z úhrnu autorských odmien za použitie diel literárneho alebo hudobného druhu príspevok, ktorý činí pre voľné diela

- a) literárne (vrátane hudobných diel s textom) 5 %,
- b) hudobné diela bez textu 15 %.

§ 18

(1) Za použitie voľných diel pri verejnom premietaní filmov alebo pri inom komerčnom použití filmov odvádza používateľ príspevok vo výške

- a) 15 % úhrnu autorských odmien za premietanie a iné komerčné použitie filmov pre autorov ich literárnej zložky,
- b) 10 % úhrnu autorských odmien za premietanie a iné komerčné použitie filmov pre autorov ich hudobnej zložky,
- c) 2 % úhrnu autorských odmien pre autorov diel výtvarných umení vrátane fotografických za použitie ich diel pri výrobe filmu vyúčtovaných v bežnom kalendárnom roku.

(2) Príspevok podľa odseku 1 sa vypočítava z úhrnu autorských odmien vyúčtovaných v rámci

zdaňovacieho obdobia.

§ 19

(1) Príspevky podľa § 11 až 13 sú splatné najneskôr do štyroch týždňov od použitia diela. Príspevky podľa § 14 až 18 sú splatné najneskôr do troch mesiacov od použitia diela.

(2) Príspevky podľa § 11 a 12 patria Literárnemu fondu, podľa § 13 patria Fondu výtvarných umení a podľa § 14 patria Hudobnému fondu.

DRUHÝ DIEĽ

Príspevky používateľov diel

§ 20

Používatelia diel sú povinní odvádzať za použitie diel príspevok vo výške 1 %, a to pri

- a) vydání, distribúci aj predaji diela vo forme neperiodickej publikácie z predajnej ceny celého nákladu,
- b) vytlačení diela v periodickej tlači z autorskej odmeny,
- c) verejnom uvádzaní divadelných hier z úhrnného príjmu zo vstupného,
- d) uvádzaní zvukových a obrazových snímok do predaja z úhrnných príjmov za predané snímky,
- e) rozhlasom a televíznom vysielaní z celkového výnosu rozhlasových a televíznych poplatkov tak, že Literárny fond dostane 50 %, Hudobný fond 35 % a Fond výtvarných umení 15 % z tejto sumy,
- f) verejnom nedivadelnom uvádzaní hudobných diel z autorskej odmeny za každú produkciu,
- g) rozširovaní rozmnoženín diel výtvarných umení vrátane fotografických diel z príjmov za predané rozmnoženiny, alebo pri rozmnoženinách rozširovaných zdarma z autorskej odmeny,
- h) verejnom vystavovaní diel výtvarných umení z úhrnného príjmu zo vstupného,
- i) použití architektonických diel na priestorové uvedenie alebo pri opakovanom použití týchto diel z ceny architektonického projektu.

§ 21

(1) Príspevky používateľov diel podľa § 20 vyberajú príslušné fondy týmto spôsobom:

- a) Literárnemu fondu patria príspevky uvedené v § 20 písm. a) až d) (hudobné diela s textom),
- b) Hudobnému fondu patria príspevky uvedené v § 20 písm. d) (hudobné diela bez textu) a písmene f),
- c) Fondu výtvarných umení patria príspevky uvedené v § 20 písm. h) až i).

(2) Obrazové a zvukové snímky, ktoré sú predmetom ustanovení tohto dielu, patria pod správu Literárneho fondu.

§ 22

Príspevky používateľov umeleckých diel sú splatné mesačne do desiateho dňa nasledujúceho mesiaca. Fondy však môžu používateľom diel povoliť platenie formou preddavku so štvrtročným vyúčtovaním.

TRETÍ DIEL
Hospodárenie s príspevkami

§ 23

Príspevky za použitie voľných literárnych, vedeckých a umeleckých diel spolu s príspevkami používateľov diel sú určené na podporu tvorivej činnosti vo všetkých druhoch literatúry, vedy, umenia, zabezpečované prostredníctvom fondov.

§ 24

(1) Skutočnosti rozhodujúce pre vymeranie príspevkov, najmä základ pre ich výpočet, musia byť fondom oznámené pri vyúčtovaní.

(2) Ak nebude príspevok odvedený fondom včas, fondy majú právo požadovať náhrady nákladov spojených s ich vymáhaním.

ŠTVRTÁ ČASŤ
Záverečné ustanovenia

§ 25

Ustanovenia tohto zákona sa v primeranej miere vzťahujú aj na odmeny a náhrady výrobcov a dovozcov nenahratých nosičov zvukového a zvukovoobrazového záznamu alebo snímok, ako aj na odmeny a náhrady požičiavateľov snímok, zvukových záznamov, snímok videogramov a snímok kinematografických diel.

Prechodné ustanovenia počas trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19

§ 25a

(1) Povinnosti podľa § 6 ods. 1 zraziť príspevok podľa § 5 ods. 1 alebo v prípadoch podľa § 5 ods. 2 zraziť príspevok formou preddavku sa nevzťahujú na odmeny vyplatené v období do 31. decembra 2020; právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá odmenu vypláca, je povinná vyplatiť ju vcelku príjemcovi autorských odmien alebo odmien výkonných (reprodukčných) umelcov.

(2) Na odmeny prijaté od občanov počas celého roku 2020 sa povinnosť podľa § 6 ods. 3 uhradiť príspevky nevzťahuje v rozsahu, v ktorom tieto príspevky fondom neboli ešte uhradené.

(3) Prijemca autorských odmien alebo odmien výkonných (reprodukčných) umelcov môže vo vlastnom mene a na vlastné náklady príspevok vo výške 2 % z jeho odmien prijatých od občanov v roku 2020 alebo z jeho hrubých príjmov vyplatených podľa odseku 1 odvieť fondom dobrovoľne; ustanovenia § 5 ods. 1 a 2 sa nepoužijú. Takto dobrovoľne odvedený príspevok ostáva daňovým výdavkom podľa osobitného predpisu,⁶⁾ ak je odvedený fondom do 31. marca 2021.

(4) Dedič autorských práv, ktorý dosiahol celkový hrubý príjem z autorských odmien za rok 2020 viac ako 1 660 eur, je povinný uhradiť fondom príspevok vo výške 1 % z celkového hrubého príjmu z autorských odmien za rok 2020 do 31. marca 2021 aj vtedy, ak dobrovoľne odviedol príspevok podľa odseku 3; ustanovenie § 5 ods. 2 a povinnosť podľa § 6 ods. 2 sa nepoužijú.

(5) Dedič autorských práv, ktorý dosiahol celkový hrubý príjem z autorských odmien za rok 2020 viac ako 3 319 eur, je povinný uhradiť fondom príspevok vo výške 3 % z celkového hrubého príjmu z autorských odmien za rok 2020 do 31. marca 2021 aj vtedy, ak dobrovoľne odviedol

príspevok podľa odseku 3; ustanovenie § 5 ods. 2 a povinnosť podľa § 6 ods. 2 sa nepoužijú.

§ 25b

(1) Poskytovanie štipendií, tvorivých odmien, prestížnych cien, cestovných príspevkov, pôžičiek na podporu tvorivej činnosti a iných foriem podpôr, ktoré fond poskytne v období do 31. marca 2021, nesmie fond viazať na podmienku platenia príspevkov podľa tohto zákona ani na inú podmienku s podobným účinkom.

(2) Pokiaľ fond poskytuje podporu, ktorej podmienky sú v rozpore s odsekom 1, na tieto podmienky sa neprihliada.

Prechodné ustanovenia účinné od 1. januára 2021

§ 25c

(1) Povinnosti podľa § 6 ods. 1 zraziť príspevok podľa § 5 ods. 1 alebo v prípadoch podľa § 5 ods. 2 zraziť príspevok formou preddavku sa nevzťahujú na odmeny vyplatené v roku 2021; právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá odmenu vypláca, je povinná vyplatiť ju vcelku príjemcovi autorských odmien alebo odmien výkonných (reprodukčných) umelcov.

(2) Na odmeny prijaté od občanov počas celého roku 2021 sa povinnosť podľa § 6 ods. 3 nevzťahuje.

(3) Prijemca autorských odmien alebo odmien výkonných (reprodukčných) umelcov môže vo vlastnom mene a na vlastné náklady príspevok vo výške 2 % z jeho odmien prijatých od občanov v roku 2021 alebo z jeho hrubých príjmov vyplatených podľa odseku 1 odvieť fondom dobrovoľne; ustanovenia § 5 ods. 1 a 2 sa nepoužijú. Takto dobrovoľne odvedený príspevok ostáva daňovým výdavkom podľa osobitného predpisu,⁶⁾ ak je odvedený fondom do 31. marca 2022.

(4) Dedič autorských práv, ktorý dosiahol celkový hrubý príjem z autorských odmien za rok 2021 viac ako 1 660 eur, je povinný uhradiť fondom príspevok vo výške 1 % z celkového hrubého príjmu z autorských odmien za rok 2021 do 31. marca 2022 aj vtedy, ak dobrovoľne odvieť príspevok podľa odseku 3; ustanovenie § 5 ods. 2 a povinnosť podľa § 6 ods. 2 sa nepoužijú.

(5) Dedič autorských práv, ktorý dosiahol celkový hrubý príjem z autorských odmien za rok 2021 viac ako 3 319 eur, je povinný uhradiť fondom príspevok vo výške 3 % z celkového hrubého príjmu z autorských odmien za rok 2021 do 31. marca 2022 aj vtedy, ak dobrovoľne odvieť príspevok podľa odseku 3; ustanovenie § 5 ods. 2 a povinnosť podľa § 6 ods. 2 sa nepoužijú.

§ 25d

(1) Poskytovanie štipendií, tvorivých odmien, prestížnych cien, cestovných príspevkov, pôžičiek na podporu tvorivej činnosti a iných foriem podpôr, ktoré fond poskytne v roku 2021, nesmie fond viazať na podmienku platenia príspevkov podľa tohto zákona ani na inú podmienku s podobným účinkom.

(2) Pokiaľ fond poskytuje podporu, ktorej podmienky sú v rozpore s odsekom 1, na tieto podmienky sa neprihliada.

§ 26

Zrušujú sa:

1. nariadenie vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 180/1969 Zb. o kultúrnych fondoch, o príspevkoch príjemcov autorských odmien a odmien výkonných umelcov kultúrnym fondom,

o príspevkoch za užitie voľných diel literárnych, vedeckých a umeleckých a o príspevkoch užívateľov diel v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 337/1990 Zb.,

§ 27

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1993.

I. Gašparovič v. r.

V. Mečiar v. r.

- 1) § 20b Občianskeho zákonníka (úplné znenie č. 47/1992 Zb.).
- 2) § 29 Obchodného zákonníka.
- 2a) Čl. I zákona č. 283/1997 Z. z. o kolektívnej správe práv podľa autorského zákona a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 3) § 6 ods. 1 písm. a) zák. č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov.
- 4) Zákon č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní v znení zákona č. 219/1991 Zb.
- 5) § 35 zákona č. 35/1965 Zb. o literárnych, vedeckých a umeleckých dielach (autorský zákon).
- 6) § 2 písm. i) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

